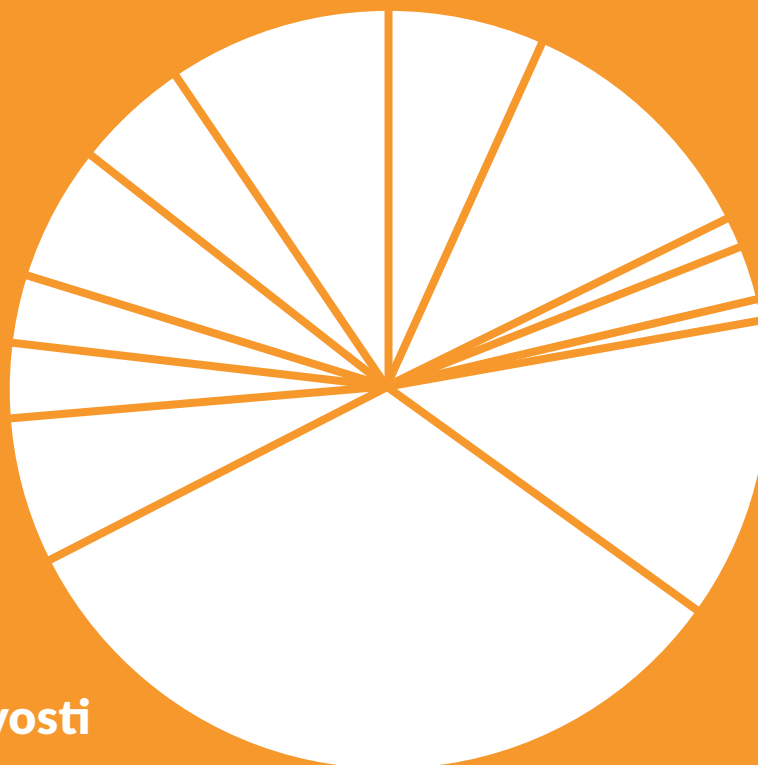

Rada
mládeže
Prešovského
kraja

**Vybrané
zaujímavosti**
z prieskumu
o fungovaní žiackych
školských rád
v Prešovskom kraji

2020

Cieľom prieskumu bolo zistiť povedomie o fungovaní žiackych školských rád (ďalej len ŽŠR) na stredných školách v Prešovskom kraji. Cieľovú skupinu tvorili žiaci, členovia ŽŠR a pedagógovia.

Dokopy sa prieskumu zúčastnilo **1588 respondentov**. Zber dát prebiehal v dňoch 28. 5.–8. 7. 2020 online dotazníkovou formou.

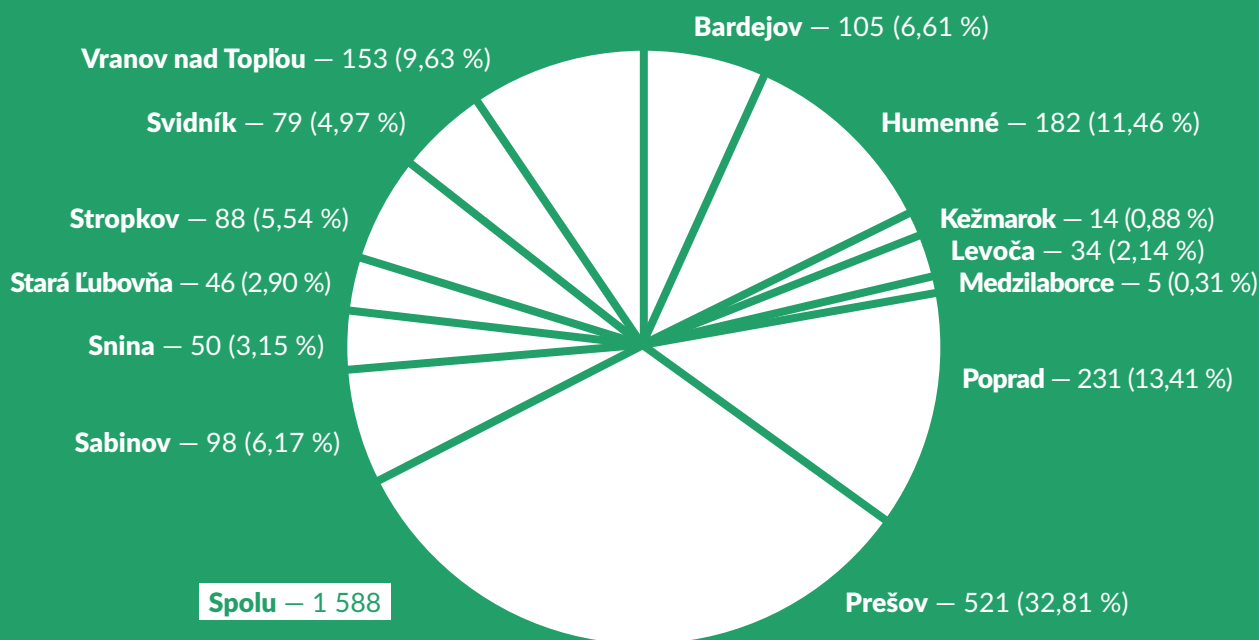
Prieskum pozostával **z dvadsiatich siedmich otázok** rozčlenených do štyroch kategórií: socio-demografické informácie (sedem otázok), zisťovanie povedomia o fungovaní ŽŠR (šesť otázok), povedomie o činnosti ŽŠR (desať otázok) a záujem o ŽŠR (štyri otázky).

Pozícia na škole { 1 116 žiakov
245 žiakov (členov ŽŠR)
227 pedagógov

Typy škôl

Zastúpenie okresov podľa sídla školy

Hlavné zhrnutia

Žiacka školská rada je **prvá demokratická bunka**, s ktorou sa mladý človek stretáva už na základnej, či strednej škole. Učí mladého človeka demokratickým princípom, kedy má prvýkrát možnosť využiť právo voliť alebo byť volený a zastupovať záujmy žiakov voči vedeniu školy. Prieskum sledoval vedomosť o fungovaní ŽŠR na stredných školách v Prešovskom kraji z pozície žiakov, pedagógov a členov ŽŠR v nadväznosti na súlad so zákonom č.596/2003 Z.z., ktorý ŽŠR ustanovuje.

Na stredných školách Prešovského kraja je pomerne **vysoká vedomosť o existencii ŽŠR**. No len tretina žiakov označila, že pozná väčšinu členov ŽŠR (svojich zástupcov na strednej škole) a ďalších takmer 40% žiakov pozná aspoň pár z nich.

Žiaci ani pedagógovia nevnímajú pozíciu člena alebo koordinátora ŽŠR ako prestížnu. O členstvo v ŽŠR nie je veľký záujem. Takmer 703 žiakov (nečlenov ŽŠR) nemá záujem byť členom ŽŠR a takmer 221 žiakov (nečlenov ŽŠR) nevie, či by chcelo byť členmi ŽŠR. Podobné je to aj zo strany pedagógov.

55 %

Vyššie 55 % nechce byť koordinátormi ŽŠR a takmer 16 % nevie, či by koordinátormi ŽŠR chceli byť. Pri ŽŠR, kde členovia zasadajú pravidelne je **pozitívnejšie vnímaná** aj aktivnosť ŽŠR na škole.

15,9 %

Iba **15,9 %** respondentov (ktorí uviedli, že na ich škole funguje ŽŠR) volí členov ŽŠR v celoškolských voľbách.

Až tretina respondentov **nevedela o možnosti ŽŠR vyjadrovať sa k podstatným otázkam**, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania. Táto právomoc je pritom daná zákonom.

Hlavné **prínosy existencie ŽŠR** však respondenti vidia práve v zachovávaní demokratických princípov v škole a v spestrení štúdia podujatiami, ktoré tam ŽŠR organizuje.

Príležitosti na zmenu

Vo veciach voľby a fungovania ŽŠR na školách je vhodné **postupovať podľa aktuálne platného zákona**. Ak budú členovia ŽŠR volení v rámci **celoškolských volieb**, zlepši sa chápanie demokracie (zastupiteľského princípu) u žiakov na škole.

Zlepši sa povedomie žiakov o aktuálnych členoch ŽŠR – ako o ich zástupcoch, na ktorých sa v prípade problému môžu obrátiť.

Celoškolskými voľbami učíme žiakov zodpovedne pristupovať k voľbám aj v budúcnosti, resp. podnecujeme využívať právo byť volení. Kľúčová je **podpora** fungovania ŽŠR, koordinátora ŽŠR a jeho práce, práve **zo strany vedenia školy**.

Prístupné a otvorené vedenie školy umožňuje žiakom vyjadrovať sa k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania a vytvára príležitosti na vzájomný dialóg so ŽŠR.

Existuje na vašej škole ŽŠR?

Na školách je pomerne vysoká vedomosť o existencii ŽŠR. Vyše **90 %** respondentov potvrdilo, že **vie o fungovaní ŽŠR na ich škole.**

90 %

Chlapci majú nižšie povedomie o existencii ŽŠR na škole ako dievčatá. Vyše 13 % chlapcov nevie, či je na ich škole ŽŠR. U dievčat to bolo len vyše 6 %. Jednalo sa o študentov – nečlenov ŽŠR.

Aj napriek pomerne vysokej vedomosti o fungovaní ŽŠR na školách, evidujeme, že na stredných odborných školách/akadémiách nevie o existencii ŽŠR na ich škole vyše 10 %, pričom na gymnáziách o nej nevie len niečo cez 2 %.

30 %

Z prieskumu vyplynulo, že **len 30 % žiakov** (nečlenov ŽŠR) **pozná väčšinu členov ŽŠR** a takmer 40 % žiakov pozná aspoň pár z nich. U pedagógov je percento vyššie. Vyše 60 % učiteľov sa vyjadrilo, že pozná väčšinu a takmer 30 % aspoň niekoľko z členov ŽŠR.

Činnosť ŽŠR

72 %

Vyššie **72 % opýtaných** si myslí, že ŽŠR na ich škole je aktívna alebo veľmi aktívna.

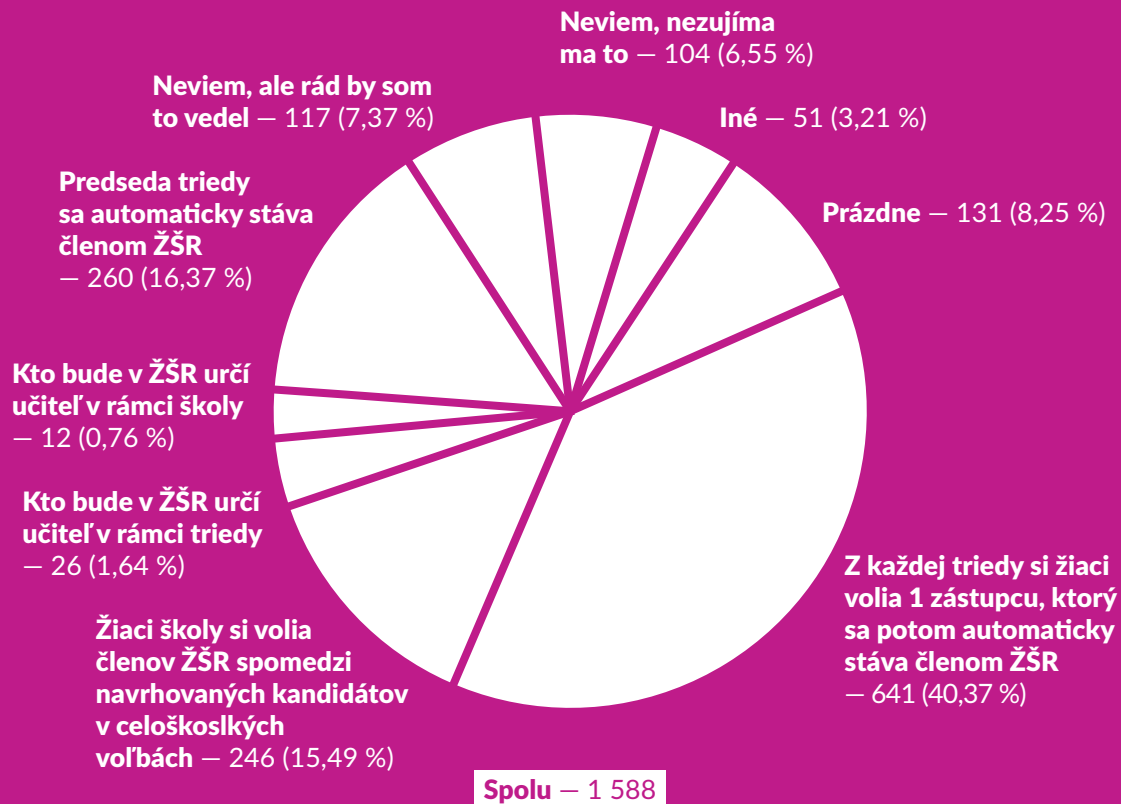
12 %

Jej aktivitu nevie posúdiť vyššie **12 % študentov** –
– nečlenov ŽŠR.

Voľby členov ŽŠR

Iba **15,9 % respondentov** (ktorí uviedli, že na ich škole funguje ŽŠR) **volí členov ŽŠR v celoškolských voľbách**. Pričom § 26 zákona NR SR č.596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve jasne hovorí, že „ŽŠR je ustanovená na strednej škole, ak určený počet členov zvolí v tajnom hlasovaní nadpolovičná väčšina žiakov strednej školy.“

15,9 %

Akým spôsobom volíte členov do ŽŠR?

12 %
pedagógov

15 %
študentov

Z prieskumu vyplynulo, že **12 % pedagógov** a vyše **15 % študentov**, nevie akým spôsobom sú volení členovia ŽŠR na ich škole.

Pozitívum pri voľbe predsedu ŽŠR

Až **43 %** respondentov uviedlo, že predsedu ŽŠR volia členovia ŽŠR spomedzi seba. Len **3,97 %** respondentov uviedlo, že ho vyberá pedagóg/koordinátor ŽŠR.

43 % ● 3,97 %

Spôsob voľby predsedu ŽŠR nie je upravený zákonom. Znamená to, že **každá ŽŠR si môže upraviť spôsob voľby predsedu ŽŠR** vo svojom základnom dokumente – štatúte. Napríklad aj takto: „Členovia ŽŠR si spomedzi seba zvolia predsedu a podpredsedu tajným hlasovaním.“ Je odporúčané, aby sa pri voľbe predsedu ŽŠR zachoval demokratický princíp voľby, o ktorom sa vyhotoví zápisnica.

Pozitíva a prínosy ŽŠR v škole

Vyššie **polovica** respondentov označila, že prínosom ŽŠR na škole je príležitosť učiť sa demokratickým princípom (v zmysle vyjadrovať sa k daniu na škole, zastupovať žiakov voči vedeniu školy).

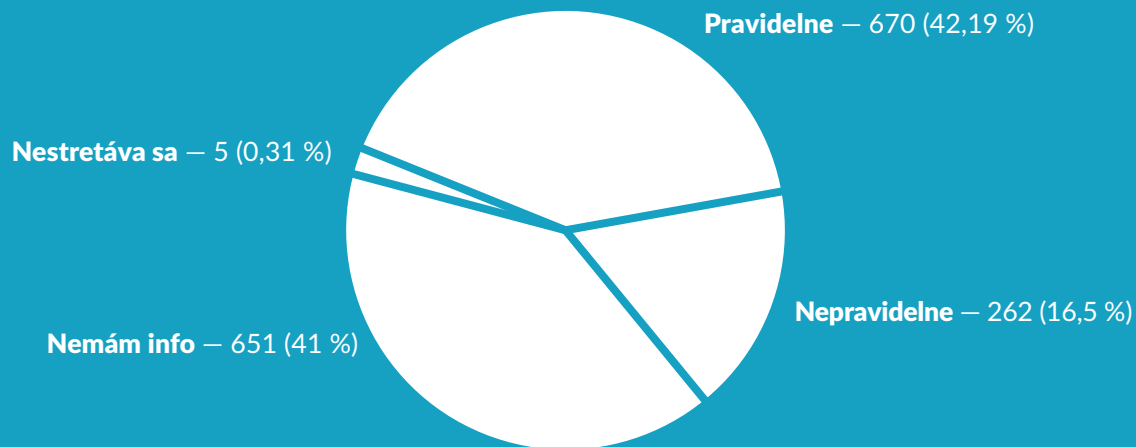
Spetrenie štúdia na škole rôznymi podujatiami označila ako prínos ŽŠR vyššie **polovica** respondentov. Len **10 %** respondentov uviedlo, že nevníma žiadne pozitíva ŽŠR na škole.

10 %

Zasadania ŽŠR

Pri ŽŠR, kde členovia zasadajú pravidelne raz za týždeň (mesiac), je pozitívnejšie vnímaná aj aktivnosť ŽŠR.

Väčšina respondentov, ktorí uviedli, že sa ŽŠR stretáva pravidelne, hodnotí ŽŠR na ich škole ako veľmi aktívnu alebo aktívnu.

Ako často sa stretáva vaša ŽŠR?

Činnosť ŽŠR

Skoro **polovica** respondentov uvádza, že sa ŽŠR vyjadruje k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy.

O tejto skutočnosti však nevedelo vyše **35%** respondentov.

45 %

Vyššie **45%** nevedelo, či sa členovia ŽŠR podieľajú na tvorbe alebo revidovaní školského poriadku.

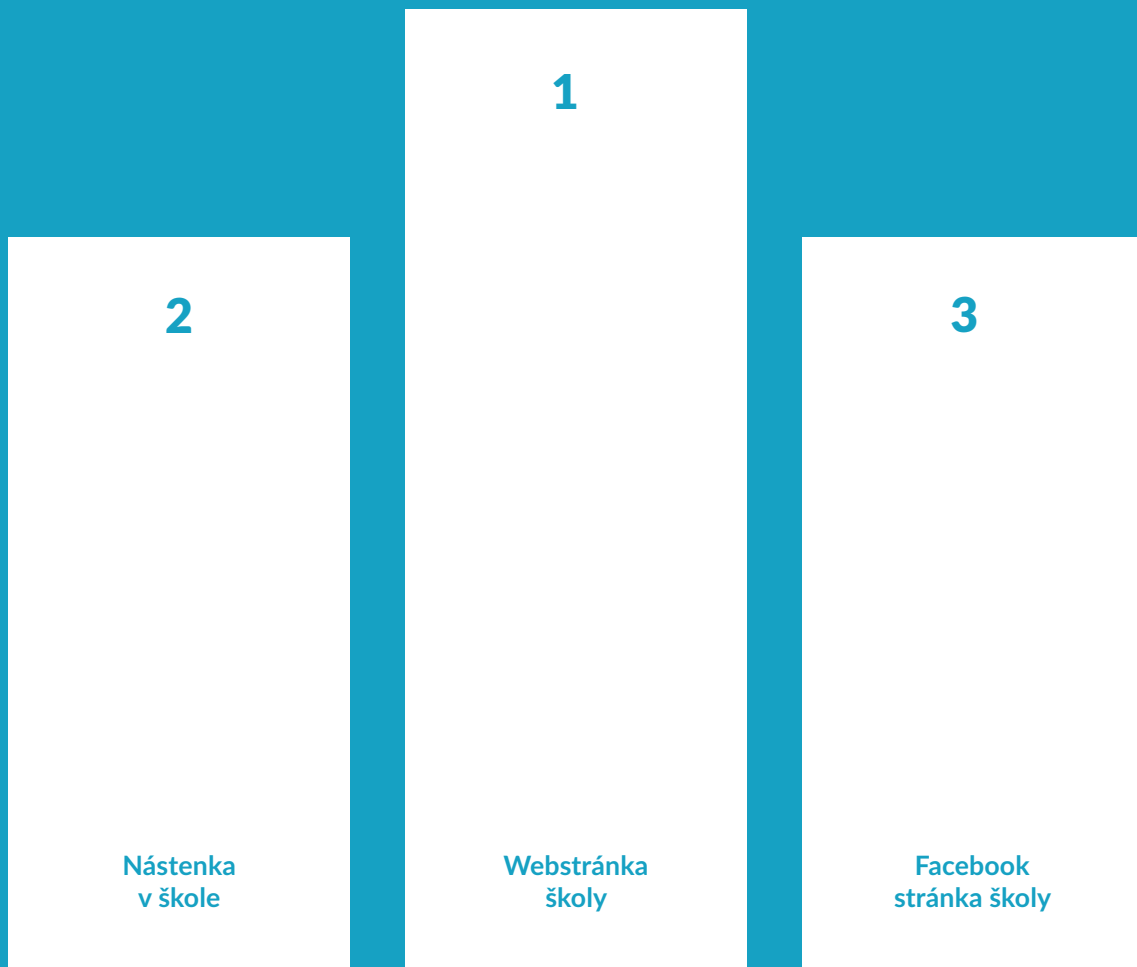
Najčastejšie spôsoby ako členovia ŽŠR zisťujú problémy, potreby alebo názory žiakov školy

Najvyužívanejšou formou sú **osobné rozhovory** (je ich približne 50 %), nasleduje forma dotazníkov a schránka na podnety.

Zistené návrhy žiakov komunikuje ŽŠR s vedením školy prostredníctvom osobných stretnutí (uvádza to 45 % opýtaných). Zároveň skoro **38 %** uviedlo, že prípadné problémy, potreby a návrhy žiakov komunikujú aj prostredníctvom svojho koordinátora.

20 %

Vyššie **20 %** respondentov uviedlo, že ŽŠR nekomunikuje s vedením.

Kde nachádzajú žiaci najčastejšie základné informácie o ŽŠR a jej aktivitách?

Spoločenské plesy, DOD, imatrikulácie	1
Tematické deň Zeme, Valentín, Mikuláš	2
Humanitné zbierky, darovanie krvi	3
Športové turnaje, olympiády	4
Vzdelávacie besedy, workshopy	5
Iné	6

Typy podujatí a aktivít, ktorým sa najčastejšie venujú ŽŠR v školách

Príležitosť na zmenu: Medzi najmenej organizované podujatia patria vzdelávacie **besedy**, či **workshopy**. RMPK poskytuje potrebné doplnkové neformálne vzdelávanie pre členov ŽŠR, či žiakov stredných škôl v rozvoji mäkkých zručností.

Komunikačné zručnosti

Advokácia – ako obhájiť záujmy žiakov

Lídorské zručnosti

Strategické plánovanie

Teambuilding

O ktoré vzdelávacie témy je na školách najväčší záujem?

V rámci prieskumu mohli respondenti vyberať z 12 tém.

Štatistiky z prieskumu

1

Pohlavie

muž	603	37,97 %
žena	985	62,03 %
Spolu	1 588	100,00 %

2

Pozícia na škole

pedagóg	227	14,29 %
študent	1116	70,28 %
študent, člen ŽŠR	245	15,43 %

3

V akom okrese sa nachádza vaša škola?

Bardejov	105	06,61 %
Humenné	182	11,46 %
Kežmarok	14	00,88 %
Levoča	34	02,14 %
Medzilaborce	5	00,31 %
Poprad	213	13,41 %
Prešov	521	32,81 %
Sabinov	98	06,17 %
Snina	50	03,15 %
Stará Ľubovňa	46	02,90 %
Stropkov	88	05,54 %
Svidník	79	04,97 %
Vranov nad Topľou	153	09,63 %

4

Oficiálny názov školy. Do prieskumu sa dokopy zapojilo 77 škôl.

5

Ktorý ročník navštevujete?

1. ročník SŠ / kvinta	456	28,72 %
2. ročník SŠ / sexta	380	23,93 %
3. ročník SŠ / septima	403	25,38 %
4. ročník SŠ / oktáva	114	07,18 %
5. ročník SŠ	12	00,76 %
som pedagóg /riaditeľ školy	223	14,04 %

6

Typ školy

Gymnázium	710	44,71 %
SOŠ / Akadémia	878	55,29 %

7

Existuje na vašej škole Žiacka školská rada?

a) áno	1457	91,75 %
b) nie	22	01,39 %
c) neviem	109	06,86 %

8

Viem kto sú aktuálni členovia ŽŠR na mojej škole?

Neviem, kto je v ŽŠR, ale zaujíma ma to	71	04,47 %
--	----	---------

Neviem, kto je v ŽŠR, nezaujíma ma to	146	09,19 %
--	-----	---------

Poznám mená / tváre aspoň 1 – 2 členov ŽŠR	511	32,18 %
---	-----	---------

Poznám mená / tváre väčšiny členov ŽŠR	729	45,91 %
Prázdne	131	08,25 %

9

Akým spôsobom volíte členov do ŽŠR?

Z každej triedy si žiaci volia 1 zástupcu, ktorý sa potom automaticky stáva členom ŽŠR

641	40,37 %
-----	---------

Žiaci školy si volia členov ŽŠR spomedzi navrhovaných kandidátov v celoškolských voľbách

246	15,49 %
-----	---------

Kto bude v ŽŠR určiť učiteľ v rámci triedy

26	01,64 %
----	---------

Kto bude v ŽŠR určiť učiteľ v rámci školy

12	00,76 %
----	---------

Predseda triedy sa automaticky stáva členom ŽŠR

260	16,37 %
-----	---------

Neviem, ale rád by som to vedel

117	07,37 %
-----	---------

Neviem, nezujíma ma to

104	06,55 %
-----	---------

Iné

51	03,21 %
----	---------

10

Koľko oficiálnych členov má ŽŠR na vašej škole? (ak neviete napíšte 0)

0	877	55,23 %
1	8	00,50 %
2	1	00,06 %
3	3	00,19 %
4	6	00,38 %

5	36	02,27 %
6	19	01,20 %
7	21	01,32 %
8	94	05,92 %
9	38	02,39 %
10	48	03,02 %
11	79	04,97 %
12	35	02,20 %
13	24	01,51 %
14	16	01,01 %
15	15	00,94 %
16	28	1,76 %
17	1	00,06 %
18	11	00,69 %
19	9	00,57 %
20	28	01,76 %
21	7	00,44 %
22	33	02,08 %
23	8	00,50 %
24	3	00,19 %
25	4	00,25 %
26	1	00,06 %
29	4	00,25 %
Prázdne	131	08,25 %

11

Akým spôsobom volíte predsedu ŽŠR?

Volia ho všetci žiaci školy	270	17,00 %
Volia ho členovia ŽŠR spomedzi seba	683	43,01 %
Vyberie pedagóg/ koordinátor	63	03,97 %
Neviem	430	27,08 %
Iné	11	00,69 %
Prázdne	131	08,25 %

12

Ako často zasadá vaša ŽŠR?

Pravidelne každý týždeň	269	16,94 %
Raz za mesiac	401	25,25 %
Iba pred org. spoločnej aktivity	135	08,50 %
ŽŠR nezasadá	5	00,31 %
Nepravidelne v priebehu roka	127	08,00 %
Neviem, rád by som to vedel	259	16,31 %
Neviem, nezaujímá ma to	234	14,74 %
Iné	27	01,70 %
Prázdne	131	08,25 %

13**Myslím si, že ŽŠR na našej škole je:**

Veľmi aktívna	374	23,55 %
Aktívna	775	48,80 %
Menej aktívna	142	08,94 % 131 (08,25 %)
Neaktívna	21	01,32 %
Neviem posúdiť	145	09,13 %
Prázdne	131	08,25 %

14**Aké podujatia najčastejšie realizuje vaša ŽŠR? (Vyberte max. 2 možnosti)**

	Áno	Nie
Spoločenské	947 (59,63 %)	641 (40,37 %)
Športové	395 (24,87 %)	1193 (75,13 %)
Humanitné	445 (28,02 %)	1143 (71,98 %)
Vzdelávacie	133 (08,38 %)	1455 (91,62 %)
Tematické	545 (34,32 %)	1043 (65,68 %)
Iné	51 (03,21 %)	1537 (96,79 %)

15

Akým spôsobom zisťuje ŽŠR problémy / potreby / názory žiakov na vašej škole?

	Áno	Nie	Neviem	Prázdne
Zisťuje ich vôbec?	961 (60,52 %)	113 (7,12 %)	383 (24,12 %)	131 (08,25 %)
Online dotazník	326 (20,53 %)	736 (46,35 %)	395 (24,87 %)	131 (08,25 %)
Dotazník v tlačenej podobe	326 (20,53%)	710 (44,71 %)	421 (26,51 %)	131 (08,25 %)
osobné dopytovanie	758 (47,73 %)	311 (19,58 %)	388 (24,43 %)	131 (08,25 %)
Schránka na podnety	498 (31,36 %)	467 (29,41 %)	492 (30,98 %)	131 (08,25 %)

16

Vyjadrujú sa členovia ŽŠR k podstat. otázkam, návrh. a opatr. školy v oblasti vých. a vzdelávania?

Áno	786	49,50 %
Neviem, ale zaujíma ma to	353	22,23 %
Neviem, nezaujíma ma to	203	12,78 %
Nie	115	07,24 %
Prázdne	131	08,25 %

17

Akým spôsobom komunikuje ŽŠR potreby / problémy / návrhy / stanoviská žiakov školy vedeniu školy?

	Áno	Nie	Neviem	Prázdne
Komunikuje vôbec s vedením?	1105 (69,58 %)	38 (02,39 %)	314 (19,77 %)	131 (08,25 %)
Na zasadnutiach ŽŠR (vedenie školy sa ich zúčastňuje)	602 (37,91 %)	255 (16,06 %)	600 (37,78 %)	131 (08,25 %)
Osobným stretnutím zástupcov ŽŠR s vedením	717 (45,15 %)	115 (07,24 %)	625 (39,36 %)	131 (08,25 %)
Komunikuje prostredníctvom koordinátora	599 (37,72 %)	160 (10,08 %)	698 (43,95 %)	131 (08,25 %)

18

Podieľajú sa členovia vašej ŽŠR na tvorbe školského poriadku alebo jeho revidovaní?

Áno	437	27,52 %
Neviem, ale zaujíma ma to	507	31,93 %
Neviem, no nezaujíma ma to	215	13,54 %
Nie	298	18,77 %
Prázdne	131	08,25 %

19

Má vaša ŽŠR zákl. dokumenty – štatút alebo stanovy, kt. sa po akceptovaní vedením riadi?

Áno	458	28,84 %
Neviem, ale zaujíma ma to	565	35,58 %
Neviem, no nezaujíma ma to	361	22,73 %
Nie	73	04,60 %
Prázdne	131	08,25 %

20

Má vaša ŽŠR vypracovaný plán – harmonogram činnosti na aktuálny rok, ktorým sa riadi?

Áno	709	44,65 %
Neviem, ale zaujíma ma to	430	27,08 %
Neviem, no zaujíma ma to	251	15,81 %
Nie	67	04,22 %
Prázdne	131	08,25 %

21

Kde je možné nájsť základné informácie o vašej ŽŠR?

	Áno	Nie	Neviem	Prázdne
Na webstránke školy	742 (46,73 %)	167 (10,52 %)	548 (34,51 %)	131 (08,25 %)
Na samostatnej webstránke ŽŠR	182 (11,46 %)	604 (38,04 %)	671 (42,25 %)	131 (08,25 %)
Na facebook stránke školy	401 (25,25 %)	428 (26,95 %)	628 (39,55 %)	131 (08,25 %)
Na samostatnej fanpage ŽŠR na FB	200 (12,59 %)	582 (36,65 %)	675 (42,51 %)	131 (08,25 %)
Na instagrame školy	277 (17,44 %)	624 (39,29 %)	556 (35,01%)	131 (08,25 %)
Na samostatnom insta. účte ŽŠR	249 (15,68 %)	616 (38,79 %)	592 (37,28 %)	131 (08,25 %)
Na nástenke venovanej ŽŠR v škole	612 (38,54 %)	277 (17,44 %)	568 (35,77 %)	131 (08,25 %)
Vysielaním škol. rozhlasu / rádia	492 (30,98 %)	487 (30,67 %)	478 (30,10 %)	131 (08,25 %)
V školskom časopise	343 (21,60 %)	541 (34,07 %)	573 (36,08 %)	131 (08,25 %)

22

Aké sú podľa vás reálne pozitíva/prínos ŽŠR na vašej škole?

	Áno	Nie
Učenie sa demokr. princípom	825 (51,95 %)	763 (48,05 %)
Celkové spestrenie štúdia na škole rôznymi podujatiami	833 (52,46 %)	755 (47,54 %)
Sebarozvoj žiakov	366 (23,05 %)	1222 (76,95 %)
Viac voľna	80 (05,04 %)	1508 (94,96%)
Pozitívna reprezent. školy navonok	269 (16,94 %)	1319 (83,06 %)
Nevnímam žiadne pozitíva	159 (10,01 %)	1429 (89,99 %)
Iné	19 (01,20 %)	1569 (98,80 %)

23

Kto je zástupca žiakov v Rade školy?

Člen ŽŠR	211	13,29 %
Predseda ŽŠR	409	25,76 %
Žiak školy	80	5,04 %
Nemáme zástupcu	22	01,39 %
Neviem, rád by som to vedel	468	29,47 %
Neviem, nezaujíma ma to	267	16,81 %

24

Chcel by si mať na škole ŽŠR?

Áno	69	04,35 %
Nie	62	03,90 %
Prázdne	1457	91,75 %

25

Chceli by ste byť členom/ resp. v prípade ak odpovedá pedagóg koordinátorom ŽŠR?

Áno	216	13,60 %
Už som členom/koord. ŽŠR	271	17,07 %
Nie	836	52,64 %
Neviem	265	16,69 %

26

Aké témy školení by Vás zaujímali?

	Áno	Nie
Team building	1121 (70,59 %)	467 (29,41 %)
Prezentačné zručnosti	990 (62,34 %)	598 (37,66 %)
Komunikačné zručnosti	1258 (79,22 %)	330 (20,78 %)
Ako obhajovať záujmy žiakov	1201 (75,63%)	387 (24,37 %)
Workshopy o fungovaní ŽŠR7	31 (46,03 %)	857 (53,97 %)
Kritické myslenie	1090 (68,64 %)	498 (31,36 %)
Strategické plánovanie	1172 (73,80 %)	416 (26,20 %)
Projektový manažment	943 (59,38 %)	645 (40,62 %)
Time manažment	950 (59,82 %)	638 (40,18 %)
Marketing a komunikácia	1080 (68,01 %)	508 (31,99 %)
Základy grafiky	785 (49,43 %)	803 (50,57 %)
Lídrske zručnosti	1192 (75,06 %)	396 (24,94 %)

Vysvetlivky

Otázky 8–23 boli určené len pre respondentov, ktorí v otázke 7 uviedli, že na ich škole existuje ŽŠR.

Hodnota „Prázdne“ pri niektorých otázkach predstavuje respondentov, ktorí uviedli, že na ich škole ŽŠR nie je, alebo o tom nevedia.

Otázka 24 je určená len pre žiakov, ktorí v otázke 7 odpovedali, že na ich škole nie je ŽŠR alebo o tom nevedia. Hodnota prázdne predstavuje žiakov, ktorí uviedli v otázke 7, že na ich škole ŽŠR existuje.

V otázkach 14 a 22 v odpovedi „nie“su zahrnutí aj respondenti, ktorí uviedli, že na ich škole ŽŠR nie je, alebo o tom nevedia.

Rada
mládeže
Prešovského
kraja

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VEDY,
VÝSKUMU A ŠPORTU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Prieskum realizovala Rada mládeže Prešovského kraja v rámci projektu podporeného z dotačného programu HLAS 2020 Ministerstva školstva vedy, výskumu a športu SR, ktorý administruje Iuventia – Slovenský inštitút mládeže. Výsledky z prieskumu môžu slúžiť ako podklad pre ďalšiu prácu so ŽŠR v Prešovskom kraji.

www.rmpk.sk

Prešov, 2020